

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpvrga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

XLVII. Fridericus IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

signatis certis redditibus, quorum subsidio pars altera perficeretur.

Sub hoc Episcopo certa Regula, nimirum S. Augustini adstrinxerunt se sanctimoniales, habitatrices Monasterij Bildenreuti, non procul Norimberga, in diocesi tamē Eystettensi; nam vt Bruschius ait in Catalogo Monasteriorum, anno Domini M. CCC. LXXVIII. *subdidere se concordibus animis Rabano Episcopo Eystettensi, petentes ab eo certum ordinem, qui misso ad eos Canonico quodā de S. Villibaldi choro, Domino Burckhardo de Pleynefeld, consecrari ipsas, & sub obedientiam accipi, Canonissas q̄ S. Augustini Regulares designari fecit, & Præpositam constituit anno M. CCC. LXXIX. die S. Thomæ Apostoli.*

XLVII. Fridericus IV. hoc nomine.

Comes Oettingensis. Electus anno M. CCC. LXXIII. ætatis suæ XXIII. confirmatus ab Urbano VI. Pontifice, ad quem statim ab electione sua legatos, confirmationis impetranda gratia miserat: nec Pontifex difficilem se præbuit, postquam quibus dotibus Fridericus insignitus esset, intellexit: Fuit enim, vt ait M. S. Codex, *magna eloquentia & literaturæ; qui in Academia Paduana compluribus annis Canonico Iuri operam dedit strenuus, prudens & sagacissimus, in consilio maturus, in conuersatione liberalis, in omnibus prouidus & circumspectus.* Laudem, quam Berchtoldo Episcopo M. S. Codex tribuit, huic quoque Friderico transcribit: *fuisse videlicet in executione sui officij assiduum, in celebratione, inquam, Missarum, in clericorum ordinatione: in chrysmatis & aliorum Sacramentorum, Ecclesiarum q̄ & altarium consecratione.*

Rf Lauda-

Laudatur ab eximio cultu, quo venerabile Sacramentum Eucharistiæ prosequabatur, quem inter alia cæstantur tabernaculum in summa Æde pro asseruanda Eucharistiâ magnificè conditum, vt & fabrefacta. *Monstrantia* seu Hierotheca; & mos quotannis percompita vrbis Eucharistiæ ferculum propriis manibus circumferendi. Erga pauperes, præsertim senio iam grauatos, & laboribus ineptos, perquâ benignus & munificus; ad cleri disciplinam conseruandam, & sicubi collapsa esset, instaurandam, attentus, subditorum suorum amans, ipse etiam ab illis redamatus. Paterfamilias præclarus, qui Episcopatum multis archibus, oppidis, prædiis, fundis, aliisque opibus locupletauit. Cum nobilibus quibusdam ex Franconia, Episcopatus inuasoribus, felici Marte congressus, insignem victoriam retulit: anno M. CCCC. VIII. debellata etiam hæresi: nam vt M. S. Codex ait; *gloriosus iste Pontifex perfidos hæreticos VValdenses valdè persequebatur, & eis infestus fuit; quos per totam suam dioccesin diligentissimè inuestigandos plurimosque cruce signandos curauit, multosq; peruersos, & nefarios hæreticos, Vulcano expiando tradidit.* Sedit annos XXXII. vno mense dempto. Mortuus anno M. CCCC. XV. XIII. Kal. Octobris, primo anno Concilij Constantiensis, anno ætatis suæ LV. sepultus apud altare nouum iuxta ostium *sacristiæ* chori sancti Willibaldi, ad latus Domini Rabnonis; qui cum ægritudinem inualefcere videret, conuocato totius ciuitatis Clero in Exaltatione S. Crucis, sacra communione & vnctione ad conflictum cum morte ineundum sese communit. Eodem cœlesti cibo post paucos dies iterum sese refecit, nec postea quidquam perituri cibi aut potus degustauit.

Sub

Sub hoc Episcopo, anno M. CCC. XCVII. pestilentia lues ciuitatem Eystettensem grauiter afflixit; & in Conuersione D. Pauli, tempore his locis insolito tonitrua & fulgura audita & visa sunt non sine plerorumque terrore.

Sed quia paulò antè mentio facta est barbaræ, rusticæ & agrestis sectæ Waldensium, quæ Bauariam, Noricum, Franconiam, Austriam, & quasdam alias prouincias non parum infecerat, quamque Fridericus iustissimè persequebatur, etiam flammis, si pertinacia nullo alio remedio sanabilis esset, non possum quin commemorem, quomodo iidem Waldenses, cum in Angliam penetrassent, excepti, & eò vnde malum pedem attulerant, remissi fuerint. Non vtar autem meis, sed Wilhelmi Neubrigensis verbis lib. 2. rerum Anglicarum cap. 13.

Iisdem diebus (sub Henrico II. Rege Angliæ circa annum Domini M. C. LXIII.) erronei quidam venerunt in Angliam, ex eorum (ut creditur) genere, quos vulgo Publicanos vocant. Hi nimirum olim ex Gasconia incerto auctore habentes originem, regionibus plurimis virus sua perfidia infuderunt. Quippe in latissimis Gallia, Hispania, Italia, Germaniaq; prouinciis tam multi hac peste infecti esse dicuntur: ut secundum Prophetam, multiplicati esse super numerum arena videantur. Denique cum à Præsulibus Ecclesiarum, & Principibus Prouinciarum in eos remissius agitur, egrediuntur de caneis suis vulpes nequissimæ, & præterea specie pietatis, seducendo simplices, vineam Domini Sabaoth tantò grauius, quantò liberius demoliuntur. Cum autem aduersus eos igne Dei fidelium zelus succenditur, in suis foueis delitescunt, minusq; sunt noxij: sed tamen occultum spargendo virus nocere non desinunt. Homines rustici & idiota,

Rr 2

atque

atque ideo ad rationem hebetes, peste verò illa semel hausta ita imbuti, ut ad omnem rigeant disciplinam, unde rarissime contingit eorum aliquem, cum è suis latebris prodiit extrahuntur: ad pietatem conuerti.

Sanè ab hac, & aliis pestibus Hereticis immunis semper extitit Anglia, cum in aliis mundi partibus tot pullulauerint haereses. Et quidem hac Insula, cum propter incolas Britones Britannia diceretur: Pelagium in oriente haesiarcham futurum, ex se misit, eiusque in se processu temporis errorem admisit: ad cuius peremptionem Gallicana Ecclesia pia promissio semel & iterum beatissimum direxit Germanum. At ubi hanc insulam expulsis Britonibus natio possedit Anglorum, ut non iam Britannia, sed Anglia diceretur, nullius unquam ex ea pestis haeretica virus ebulliuit, sed nec in eam aliunde, usque ad tempora Regis Henrici secundi, tanquam propagandum & dilatandum, introiuit. Tunc quoque Deo propitio, pesti, quae iam irrepserat, ita est obuiatum, ut de cetero hanc insulam ingredi vererentur. Erant autem tam viri quam feminae paulò amplius quam triginta, qui dissimulato errore, quasi pacifice huc ingressi sunt propagandae pestis gratia, duce quodam Gerardo, in quem omnes tanquam praeceptorem ac principem respiciebant. Nam solus erat aliquantulum literatus: ceteri verò sine litteris & idiotae, homines planè impoliti & rustici, nationis, & linguae Teutonicae.

Aliquandiu in Anglia morantes, unam tantum mulierculam venenatis circumuentam susurris, & quibusdam (ut dicitur) fascinatam praestigiis, suo coetui aggregauerunt. Non enim diu latere potuerunt, sed quibusdam curiosè indagantibus, quod peregrina essent secta, deprehensi, tentique sunt in custodia publica. Rex verò nolens eos in discussos vel dimittere vel punire, Episcopale praecepit Oxonia concilium congregari. Vbi dum solemniter de regione conuenirentur: eo, qui

lite-

literatus videbatur, suscipiente causam omnium, & loquente pro omnibus, Christianos se esse & doctrinam Apostolicam venerari responderunt. Interrogati per ordinem de sacra fidei articulis: de substantia quidem superni medici recta, de eius verò remediis, quibus humana infirmitati mederi dignatur, id est, diuinis sacramentis, peruersa dixerunt; sacrum baptismum, Eucharistiam, coniugium detestantes, atque unitati Catholicae, quam hac diuina imbuunt subsidia, ausu nefario derogantes. Cumq; sumptis de scriptura diuinis urgerentur testimoniis, se quidem, ut instituti erant, credere, de fide verò sua disputare nolle responderunt. Moniti, ut poenitentiam agerent, & corpori Ecclesiae unirentur, omnem consilij salubritatem spreuerunt. Minas quoque pie praetentas, ut vel metu resipiscerent, deriserunt; verbo illo Dominico abutentes: Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum.

Tunc Episcopi, ne virus haereticum latius serperet, praecuentes: eosdem publicè pronunciatos haereticos corporali disciplina subdendos, Catholico Principi tradiderunt. Qui praecipit haeretice infamiae Characterem frontibus eorum inuri, & spectante populo virgis coercitos vrbe expelli, districte prohibens, ne quis eos vel hospitio recipere, vel aliquo solatis confouere presumeret. Dicta sententia ad poenam iustissimam ducebantur gaudentes, non lentis passibus praecunte magistro eorum & cantante, Beati eritis cum vos oderint homines. In tantum deceptis à se mentibus seductorius abutebatur spiritus. Illa quidem muliercula, quam in Anglia seduxerant, metu supplicij discedens ab eis, errorem confessa reconciliationem meruit.

Porro detestandum illud collegium, cauteriatis frontibus iusta seueritati subiacuit: eo, qui primatum gerebat in eis, ob insignem magistrum, in astra gemina: id est, in fronte & circa

mentum dedecus sustinente: scissis q̄ cingulo tenuis vestibus publicè casti, & flagris resonantibus vrbe eiecti, algoris intolerantia (hiems quippe erat) nemine vel exiguum misericordia impendente, miserè interierunt. Huius seueritatis pius rigor, non solum peste illa, qua iam irrepserat, Angliæ regnum purgavit, verum etiam, ne ulterius irreperet, incusso hæreticis terrore præcauit. Ita nimirum hæreticæ Vulpes à vinea Domini arcendæ & absterrendæ sunt. Quæ ratio si seruata fuisset, quando post aliquot annos Cacodæmon Wiclephum in Angliā aduersus Ecclesiam excitauit; haud tantas strages funestus ille Hæresiarcha edidisset.

Addamus & hoc, quod de *Fossariis* Albigensum seu Waldensium posteris scriptum reliquit Trithemius in Chronico Sponheimensi, anno Redemptoris M. D. I. *His temporibus multiplicati fuerunt hæretici in Bohemia, qui vulgo Fossarij nominantur, propterea, quod in fossis & occultis speluncis nocte conueniunt, turpitudinem sine differentia personarum, more bestiarum, exercentes, quæ Ecclesiam Dei & ministros eius contemnunt, sacramenta irident, infinitos scaturientes errores. Crescit hoc nefandissimum genus hominum & mirum in modum quotidie augetur, in tantum, quod anno prænotato numerus eorum maior XIX. millibus fuit inuentus. Sed & nobiles atque potentes quamplures in regno Bohemia ad eos turpissimos hæreticos declinarunt: è quibus vnus, Christophorus nomine, vir nobilis & diues, quadraginta florenorum millia inter eosdem hæreticos pro eleemosyna distribuens, vnus ex eis factus est.*

His temporibus in Bohemia nobilis quidam Laurentius Glaz de Rotenhausen, fide & conuersatione bonus Christianus, qui emerat oppidum quoddam, Gurricke dictum, in quo reperit oppidanos ferme omnes præfata secta hæreticos, qui-
bus

bus cum legem proposuisset, ut aut renuntiarent errori, aut bonis omnibus relictis ab oppido discederent, omnes unanimitè cum baculis suis exierunt, omnibus quæ habuerant relictis, profecti ad alios erroris sui conscios, à quibus tanquam martyres Christi fuerunt in gaudio & honore suscepti, & cunctis necessariis copiosissimè prouisi. Apostolorum se profiterentur imitatores, homines sine Deo, sine corde, Diabolo pleni. Sunt autem homines astutissimi, & in sua secta mirabiliter docendo, disputando ac defendendo periti, in tantum, quod non facile à quolibet rationibus disceptando poterunt superari: nullus tam grossi intellectus reperitur, qui tamen usum rationis habeat liberum, qui non mox hanc sectam fuerit professus, in ea defendenda rationibus (ut eis videtur) doctissimus euadat.

Sed ne quis rem alicuius miraculi existimet, causam tantæ mutationis dicemus, ut omnes non Deum, sed malignum spiritum in ipsis operantem intelligant. Quicumque in illam secretam intromitti prudentiæ societatem exoptat, primum aliquo celebrante Catholico sacerdote, Ecclesiam ingreditur, & stans in angulo, vel secreto aliquo loco, per totam missam verba quadam contumeliosa (quæ nos propter infirmos exprimere non decet) contra Sacramenta loquitur sub silentio, cum intentione sibi à docente proposita, quibus post finem missæ completis, musca magni corporis aduolat, & pennarum strepitu significans se adesse presentem, oris introitum petit: at vero mox ut ille os suum aperuerit, ingreditur illa, & homo spiritu diabolico impletur, efficitur quæ in ea secta doctus & mirabiliter astutus. Verum ipsi muscam illam non Damonem, sed Spiritum sanctum esse confirmant, qui in eos, ut veros Apostolorum imitatores, sicut in die Pentecostes in illos quondam, descendens, eruditos faciat & constantes: & reuera non constantes, sed pertinaces fiunt, nec ullis tormentorum generibus

ribus à suis erroribus ad rectam fidem reduci unquam potuerunt. Nouimus Conuersum unum, qui hæreticorum deceptus consilio, ea (quæ diximus) submissa fecit & dixit, sed cum strepitum muscæ caput circumuolâtis audisset, paues factus in terram cecidit, & vix muscâ, ne os ingrederetur, abigere potuit. Verùm non omnes, qui eam profitentur sectam erroris, ad hanc secretam maligni spiritus infusionem venire permittuntur, ob certas rationes & causas.

Hæc de istis Hæreticis adducere placuit, vt quos & quales sectarios Eridericus Episcopus euersum iuerit, clarius intelligeretur: nam omnes isti fuere Waldensium stolones & genimina, perniciose foecunditate adeo pullulantis, vt nisi seuerior medicina adhibita fuisset, vix cohiberi potuissent, cõtra quos etiam scriptis certatum est à variis scriptoribus, quorum nonnullos non ita pridem euulgauimus.

XLVIII. Joannes hoc nomine Secundus.

Baro ab Heideck, Præpositus cathedralis Ecclesiæ Bambergensis. Electus anno M. CCCC. XV. ipso die S. Leodegarij; cum quæ sedes Apostolica tunc vacaret, à Metropolitano suo Moguntino Ioanne confirmatus est; & mox Bambergæ in Episcopum consecratus, affabilis, pius, mitis, iustus & mansuetus, & ita rationes suas instituens, vt, quantum in ipso erat, pacem cum omnibus coleret, amatus à summis, mediocribus & infimis, omnis pompæ, fastus ac superbix osor, ad id vnum incumbens, vt iura & bona Episcopatus non modò integra seruarer, sed & augeret. Varias, easque graues calamitates & ærumnas subiit, præsertim durante illo Principum fœdere aduersus Ludouicum Ducem